

KATEGORIZACE DÁLNIC A SILNIC I. TŘÍDY DO ROKU 2050

V návaznosti na provedenou novelizaci ČSN 73 6101 Projektování silnic a dálnic (2018), v rámci které se změnilo pojetí návrhových rychlostí a došlo k upřesnění kategorií třípruhových silnic, bylo v souladu s jejími články 5 a 6 přistoupeno k revizi stávající platné Kategorizace dálnic a silnic I. třídy z roku 2010.

Cílem prováděné revize Kategorizace bylo prověřit šířkové uspořádání vybraných úseků silniční a dálniční sítě podle aktuální predikce výhledového dopravního zatížení, promítnout změny kategorií podle schválených záměrů a uplatnit nové pohledy na kategorijní šířky dvou a třípruhových komunikací.

Na rozdíl od předchozí Kategorizace byla ověřována úroveň kvality dopravy ve smyslu ČSN 73 6101 pouze na vybraných úsecích silniční a dálniční sítě a to s využitím dopravního modelu intenzit dopravy vytvořeného pomocí dopravně-plánovacího softwaru OmniTRANS. V modelu byla sestavena výhledová komunikační síť obsahující všechny plánované úseky dálnic, přeložky silnic I. třídy a významné související přeložky silnic II. třídy. Takto sestavená silniční síť byla zatížena objemem dopravy předpokládaným v roce 2050 a hodnocena úroveň kvality dopravy na vybraných úsecích sítě.

Kategorizace byla navržena s ohledem na stav přípravy jednotlivých staveb. Stejně tak bylo přihlíženo k šířkovému uspořádání již realizovaných úseků, aby návrh do jisté míry respektoval tahovou homogenitu silničních tras. U již realizovaných úseků dálnic a silnic, u kterých se nepředpokládá jejich šířková úprava, je uvedena jejich skutečná nebo nejbližší vhodná (zpravidla užší) kategorijní šířka dle ČSN 73 6101. U vybraných úseků bude kategorie určena na základě zpracování technickoekonomické studie jejím schválením Centrální komisí Ministerstva dopravy.

Výhledová silniční síť byla vymezena s vědomím nutných budoucích dohod majetkových správců silnic ohledně přeřazování ze státní silniční sítě do krajské a naopak. Tyto dohody Kategorizace jako koncepční materiál nemůže předjímat.

Návrh vychází z ustanovení ČSN 73 6101, tj. stanovuje kategorie úseků silnic ve volné krajině. Návrhové rychlosti se určují dle ČSN 73 6101. U úseků silnic v zastavěném území se kategorie stanovuje individuálně podle ČSN 73 6110 Projektování místních komunikací.

Kategorizace slouží pro stanovení cílové návrhové kategorie pro účely ochrany záměrů v územně-plánovací dokumentaci a při navrhování konkrétního záměru na daném úseku sítě. Kategorizací se nestanovuje časový plán ucelené homogenizace jednotlivých silničních a dálničních tahů.

Případnou změnu kategorie schvaluje Ministerstvo dopravy na základě odůvodněné žádosti ŘSD ČR (prostřednictvím úseku výstavby GR). V případě, že není prokázána dostatečná ekonomická efektivita konkrétního záměru, může být jeho výsledná kategorie přehodnocena v rámci schvalovacího procesu Centrální komisí MD.

Kategorizace dálnic a silnic I. třídy je vyznačena v mapách jednotlivých krajů v měřítku 1 : 500 000 na schematickém podkladu silniční sítě. Smyslem Kategorizace není stanovovat přesné vedení tras jednotlivých silničních úseků, ale pouze stanovit jejich šířkové uspořádání. Uvedené kategorie platí vždy pro dané silniční spojení bez ohledu na to, zda při přestavbě bude přesně sledovat v Kategorizaci uplatňovanou trasu nebo bude trasa z různých důvodů měněna.

Kategorizace dálnic a silnic I. tř. vychází ze stávající dlouhodobě sledované koncepce sítě a vymezených koridorů v územně-plánovací dokumentaci. S ohledem na chystané prověření rozvoje koncepce nad tento rámec se zaměřením na posílení tangenciálních dopravních vazeb se předpokládá další revize Kategorizace v návaznosti na závěry tohoto prověření.

Ředitelství silnic a dálnic ČR, duben 2021.